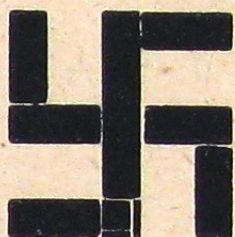

I
94022

BIBLIOTECA „GENERAȚIA NOUA“ No. 7.

(CORNELIU) ZELEA-CODREANU

SCRISORI STUDENȚEȘTI DIN ÎNCHISOARE

= VĂCAREȘTI, 9 OCTOMBRIE 1923—30 MARTIE 1924. =

Sf. ARHANGHEL MIHAIL spune:

„Spre inimile cele necurate care vin întru preacurata casă a lui Dumnezeu, — fără milă întind sabia mea!“

(Cuvinte ce se află pe icoana Sf. Arhanghel Mihail din Biserica Incoronării dela Alba-Iulia).

IAȘI, 1925.

24102.925

BIBLIOTECA „GENERAȚIA NOUA” No. 7.

CORNELIU ZELEA-CODREANU

SCRISORI STUDENȚEȘTI
DIN
ÎNCHISOARE

= VĂCĂREȘTI, 9 OCTOMBRIE 1923—30 MARTIE 1924. =

Sf. ARHANGHEL MIHAIL spune:

„Spre inimile cele necurate care vin intru preacurata casă a lui Dumnezeu, — fără milă întind sabia mea!”

(Cuvinte ce se află pe icoana Sf. Arhanghel Mihail din Biserica Incoronării dela Alba-Iulia).

IAȘI, 1925.

Corneliu Zelea-Codreanu
student doctorand în Drept, Iași.

U 436

5

Cuvânt înainte.

În curând se va judeca, la Curtea cu jurați din Focșani, procesul colegului nostru *Corneliu Zelea-Codreanu*, pentru uciderea fostului Prefect de poliție Mănciu.

Opinia publică și jurații trebuie să fie cu acest prilej în deplină cunoștință a Adevărului, pentru a face Dreptate.

De aceea noi, camarazii de închisoare și frații de luptă ai lui *Corneliu Zelea-Codreanu*, dăm aci în vileag câteva scrisori ale celui întemnițat azi la Galata. Aceste scrisori sunt scrise de dânsul acum un an, pe când ne aflam cu toții în închisoarea Văcărești. Celor ce ne trimeteau ajutoare și încurajări, li-se răspundea cu câte-o astfel de scrisoare.

Le publicăm pentru că în ele se oglindește tot sufletul, gândul și mintea celui ce a vărsat sângele lui Mănciu, — prin ele opinia publică și jurații pot cunoaște o bună parte din Adevărul nostru, și își vor putea forma o părere dreaptă despre fapta pe care sunt chemați a o judeca.

IAȘI, Ianuarie 1925.

Ion I. Moța

Ilie Gârneață

Teodosie Popescu

Radu Mironovici

Cornelitu Georgescu

*studenți foști arestați la Văcărești și Galata
împreună cu Corneliu Zelea-Codreanu.*

Moldovenii...

(Studentilor din Piatra-Neamț).

Văcărești, 17 Ianuarie 1924.

Dragi prieteni,

Am primit astăzi cele două mii de lei pe cari ni i-ați trimis. Vă mulțumim din suflet! Noi știm că ei însemnează muncă, trudă și frunte plină de sudoare... Și mai ales când vin dela Moldoveni, noi știm că însemnează o coajă de pâine ruptă dela gură. Pentru că noi Moldovenii am rămas cei mai săraci și cei mai bătuși de soartă dintre toți Românii... Și munții noștri poartă aur! Și codrii noștri-s mai frumoși ca nicăirea, și noi avem holde mândre de grâu... dar ce folos?

Săraci, flămânzi și goi. Căci „munții noștri“ nu mai sunt ai noștri, „codrii noștri“ păstrați de veacuri, își pleacă fruntea în fața securii jidovești, iar „holdele noastre“ de aur nu mai sunt ale noastre.

La noi au dispărut cântecele de veselie — și mândrul, albul nostru port a dispărut. Bătută voinicească flăcăii noștri nu mai știu să joace, doar cântec prelung de doină răsună de pe dealuri în nopțile cu lună. Atâta ni-a mai rămas nouă Moldovenilor...

„Țăranii noștri îmbătrâniți înainte de vreme, hrăniți cu mămligă mucedă, arși de băutură otrăvită, uscați și storși de vlagă, îngenunchiază încet, încet și se vor stânga“. (Revista „Zorile“; Gh. Toma: „Dela noi“).

Așa s'au stâns din lume în concurența nedreaptă și neegală cu străinii, acele superioare suflete bune și blânde ale pieilor roșii, așa se stâng în munții lor din sudul Africei Burii, în fața năvălirii străinilor.

Cine a văzut o căprioară rănită cum plânge, curgându-i lacrimile din ochii rugători, și cine a putut înțelege de aici sentimentul de ireparabilă durere al rasei care pierde, fără speranță,

acela va putea cîîi în ochii calzi și umezi ai Moldovenilor de astăzi melancolia și durerea nemărginită a unui neam care se stînge pe propriul lui pămînt.

...Și poate vom fi însemnat și noi ceva în istoria, dacă nu a lumii, cel puțin a Românilor!

Dar cine să se gîndească la acestea. Inconștiența, nepăsarea, corupția, destrăbălarea fără margini, ne învălue tot mai mult în vîlul lor cernit, de nu ne mai simțim amarul și moartea și nici speranța unor zile cu soare.

Iubiți camarazi,

Generația noastră a ajuns la o grea rîspîntie. Ori o apucăm la deal, ori o apucăm la vale. La deal, pe calea energiei, a bărbăției, a cinstei și a credinșii neșarmurite într'un ideal, și într'un Dumnezeu, către un soare de aur al Românilor; la vale, pe calea moliciunii, a decăderii morale și a pierzării noastre ca neam. Ori clădim o Românie nouă, ori ne prăbușim.

Moldoveni, de ori unde trăiți pe glia românească, uniți-vă! Veniți să ne înfrățim laolaltă toți iubitorii țăranei noastre sfinte! Veniți să învățăm a strînge spada 'n mînă. Veniți să pornim încrezători înainte, către acîl soare care a mai lucit odată pe cerul nostru!

Unui copilaș din Vaslui.

Văcărești, 18 Ianuarie 1924.

Drag copilaș și dragi copii,

Noi am primit scrisoarea ta... să zic a voastră a futurora, pentrucă într'însa este suflul dumnezeesc și sfînt al unei întregi generații.

Această generație se ridică astăzi de lângă malurile Cere-muşului și până la Dunăre, dela Nistru și până la Tisa, avînd în mii de piepturi un singur suflet, în ochi o singură scînteie, în mii de brațe un singur fel de spadă, în lume o singură menire: A mîntul neamul acesta de Români și a păstra pămîntul în care se odihnesc și se vor odihni linișiți părinții, moșii și strămoșii voștri.

Și dacă vrei să știi datoria voastră cea dintâi, am să vi-o spun. Este, să iubiți cu foc, copii, pămîntul acesta. Într'însul dorm și vor dormi mereu toate amintirile voastre; sărugați cu drag țărana lui, călcați încet, încetîșor pe dînsa. Dedesubt sunt oase scumpe și sînge mult. Fiecare os, fiecare picătură de sînge vor spune inimii voastre povestea de durere și de vitejie, povestea neamului vostru; povestea unui neam de eroi.

Și tot de acolo veți înțelege că pămîntul acesta a fost al vostru, că vouă vi-se cuvine, că trebuie ori să vi-l luați, ori să muriți până la cel din urmă.

Aceasta este cea dintâi datorie a voastră, copii! Pe celelalte o să vi-le scrim la vremea lor. Până atunci studenții români închiși la Văcărești te sărută pe tine și pe voi toți, cari sunteți nădejdea noastră de mîne.

Elevilor clasei VII

a liceului „Mihail Cogălniceanu”, Vaslui.

Văcărești, 18 Ianuarie 1924.

Iubiți camarazi,

Aici în temniță, unde suntem așa de departe de lumea libertății... cu mult mai departe decât s'ar părea cuiva, ori-ce veste venită dintr'acolo ne aduce bucurie și ne amintește de acele zile trecute, în care și noi puteam străpunge văzduhul.

Dar când vestea ne vine dintr'acele regiuni de viață lăună, curată și plină de energie, care așteaptă nerăbdătoare să îmbrace haină de ostaș și să prindă spadă în mână, atunci sufletul nostru este cuprins de un adânc, de un sfânt fior. Pentru că veștile acestea sunt solii bălăliilor ce vor să vie, și care vor decide *ale cui trebuie să rămână aceste scumpe brazde*. Ale noastre? Ale voastre copii? Ale Românilor trăitori de veacuri pe ele, sau ale cutropitorilor străini?

Aceste lucruri trebuie să le înțelegeți voi bine, dragi camarazi. Și să vă pregătiți, să vă pregătiți temeinic, nu atât mintea cât sufletul: pentru că filozofi avem destui, dar ce folos că toți sunt lași, fără caracter, fără suflet, sau mai bine zis cu sufletele pierdute.

Să iubiți fierbinte țărâna în care ne dorm strămoșii și în care mereu vor dormi toți cei trecuți în lumea umbrelor.

Să fiți viteji! Să fiți credincioși până la cea din urmă suflare, iată ce vă urăm de anul nou.

Fiți gata! Mai curând decât credeți, Patria voastră va cere dela voi puterile voastre.

Pătrunde luna printre grații...

(Domnului Maior M...)

Văcărești, 25 Ianuarie 1924.

Stimate Domnule Maior,

E seară! Pătrunde luna printre grații, cu rece, dulce farmec...

Ne zboară gândul înapoi pe cunoscute, scumpe drumuri... și dragi prieteni ne apar în minte. Răscolite amintiri ne fac să retrăim în noi un scump, un dispărut trecut.

Totuși nu ne pare rău că suntem aici. Dacă e vorba ca această țară să nu mai fie a Românilor, noi nu mai avem ce căuta într'însa. Dacă este vorba ca pe sfânta țărână în care ne dorm părinții, să fim noi robii și alții stăpâni, atunci mai bine aici cu mâinile legate, decât afară cu fruntea pătată.

Iar dacă uneori ne fulgeră prin ochi scânteaia libertății, nu-i decât pentru a strânge în mână oțelul unei spade și a porni să repunem în drepturile lui un neam oropsit.

Nouă Moldovenilor nu ne-a mai rămas decât să alegem: ori spada, ori mormântul. Mormântul pentru mișei și pentru lași, iar spada pentru viteji.

Nu suntem un neam de mișei, deci spada este partea noastră.

România visurilor noastre...

(Domnişoarei F...)

Văcăreşti, 2 Ianuarie 1924.

Prea onorată Domnişoară F...,

Am primit acele rânduri cu atâta adevăr şi cu atâta suflet românesc în ele, le-am citit la gura sobii într-o noapte de închisoare şi am înţeles atunci mai bine, ceea-ce de mult simţiam, *...nevoia unei Români noi.*

Strălucirea civilizaţiei României de azi, nouă nu ne-a luat ochii. ...Palate orbitor luminate, muzici intonând imnuri de slavă, lini plimbându-şi prin faţa vitrinelor boiaua de pe buze şi pieptănătura savantă, milioane rulând în fiecare noapte pe la cluburi... toate la suprafaţă.

Cine însă se trudeşte să pătrundă mai adânc, în fiecare bordei sărăcăcios al Românului, va vedea copii flămânzi aşteptând o rază de lumină şi o coajă de pâine, va vedea o armată în zdrenţe, purtând în ochi cea mai cumplită umilinţă, va constata cea mai putredă corupţie plecând dela valmanul tramvaiului, atingând pe miniştrii şării şi chiar Justiţia.

Desfrâu, destrăbălare, decadenţă morală, cu aparenţă chiar de strălucire... în marş triumfal.

Strălucirea aceasta nu ne-a putut orbi. Căci noi ştiam că „şi putregaiul străluceşte! Şi soarele înainte de asfinţit încă străluceşte!...”

Dar totodată am înţeles, că toate cele de mai sus n'au fost nici când şi nu sunt în firea Românului; că este un microb al străinilor, cari după-ce ni-au furat oraşele, ni-au furat bogăşiile, ne-au înlocuit în şcoli, voiesc să *omoare* acum şi sufletul românesc... Iată pentru ce în problema jidovească noi nu vedem numai o simplă cucerire a comerţului nostru, ci şi un atentat împotriva sufletului românesc care trăeşte de veacuri cinstit pe aceste

meleaguri. Şi iată pentru-ce am dat semnalul şi am strigat a-larma disperaj.

Împotriva acestui marş al neamului nostru pe drumul morţii, noi „complotiştili dela Văcăreşti” am complotat.

Înapoi către strămoşoşca vitejie şi către strămoşoşca cinste românească!

* * *

Pentru noi care am plecat dela păscutul oilor din creştetul munşilor, ca să ajungem aici unde suntem, nădejde de mântuire a neamului nostru nu poate să ne vie nici dela buzele cele roşii şi nici dela marii vinovaţi ai nenorocirilor noastre.

...De aceea, în făcerea nopţilor de închisoare, visând la România pe care ni-au cântat-o mamele la căpătâiu şi de care ni-am legat atâtea nădejdi şi atâtea doruri sfinte, adesea ne întoarcem cu faţa îndărăt spre codrii pe cari i-am părăsit, spre ţara strămoşilor. Acolo dorm toate amintirile noastre, acolo doarme toată slava noastră, de acolo aşteptăm să ne vină şi mântuirea.

Şi acum mulţumindu-vă pentru grija părintească pe care ni-o păstraţi, ne ridicăm ochii şi gândul către Dumnezeu, rugându-L să vă dea sănătate şi viaţă, pentru a trăi în acea Românie nouă... România visurilor noastre!..

Domnișoarei Aurelia Dobrescu

(elevă cl. VII la Școala Normală, Lugoj).

Văcărești, 28 Ianuarie 1924.

Prea stimată Domnișoară,

Acum două zile am primit 60 Lei însoșiți de rândurile acelea, care desigur ca și banii au plecat din adâncul curat și sfânt al unui suflet românesc, să încălzească inimile noastre și să le dea tăria și credința veșnică în biruința zilelor pe mâne. Am fost adânc mișcați când am primit obolul sfânt. El venea de pe meleaguri pe cari piciorul nostru încă n'a călcat, pe cari ochii noștri nu le-au văzut decât în visul care de veacuri a încălzit sufletele părinților noștri, și dela un suflet necunoscut de noi.

Când în mijlocul unui dispreț aproape general pentru tot ce poate interesa viața liberă a unui neam, când în întunericul acestei nopți negre scânteiază lumina unui suflet ales, noi acești „complotiști” împotriva dezastrului către care ni-se îndreaptă neamul, prindem puteri nebănuite. Pentru că am înțeles că ori cât de rare vor apărea, afâta vreme însă cât vor apărea pe glia românească asemenea suflete, nu vom pieri. Dar cum putem oare mulțumi prietinei noastre necunoscute? Știm că un suflet ales nu are nevoie de răsplătă atunci când face un bine. Totuși pe noi nimic nu ne oprește să arătăm un semn al bucuriei noastre.

Câteva rânduri cari vor putea vorbi ceva despre viața de aici, este tot ce vă putem noi dărui.

...La vre-o câțiva kilometri de București, de zgomotul, larma, petrecerile și desfătările cele mai deșănțate, împrejurul unei vechi, tăcute mănăstiri, e locuința noastră. Se zice, împreună cu tot ce are societatea mai rău, dar noi nu credem. Rămăși în timpul din urmă șase, ne continuăm totuși în fiecare zi vechiul program. Dimineața după ce ne sculăm, intrăm în mănăstirea noastră și ne rugăm lui Dumnezeu. Apoi vine timpul cetitului, al scrisului și al vizitelor unora la alții, deoarece locuim în două camere,

câte trei în fiecare din ele. Fiind înconjurați de ziduri înalte, lumea din afară n'o vedem și n'am văzut-o de mult.

Poate am și fi uitat-o dacă în zilele senine ochii noștri n'ar fi atrași de albastra libertate a cerului și dacă în nopțile liniștite luna blândă, băfând cu raze de argint în geamurile cu gratii, n'ar trezi în noi frumoase, scumpe amintiri. Totuși parecă ne-am deprins aici. Și dacă n'am vedea la fiecare pas șapca roșie a păzitorilor noștri, dacă seara n'am auzi sunetul metalic al zăvoarelor cari ne înșepenesc ușile, și zgomotul cloacului care ne încearcă gratiile dela geamuri de nu cumva sunt rupte, — am crede că suntem niște retrași de lume în jurul liniștii sfinte mănăstiri.

Dar toate dimprejur ne spun că noi suntem aici prizonieri, că locul nostru nu-i la mănăstire, cât timp ne fulgeră prin ochi scânteii și mâna noastră încă poate o spadă să mai strângă. În vârtejul luptelor, acolo ne frage sufletul, al luptelor cari vor decide dacă vom mai rămâne ca până acuma noi stăpânii acestor brazde. De aceea, de câte-ori zgomotul frământărilor din afară pătrunde până la noi, timpul îl cântărim cu secunda și suferința ne este mare.

Acasă, de pe unde am plecat, avem și noi părinți și frați, surori și prietini. Și-apoi locurile dragi, munții cu cărării umbrite de brazi bătrâni, cu stânci uriașe, pe care numai noaptea în vis le mai vedem, ne strigă mereu înapoi în fiecare zi, în fiecare noapte, prin glasul vântului care nici-odată n'a șuerat mai dulce ferestrelor noastre.

Acestea toate însă ar trece. Și dorul de părinți și dorul de prietini și dor de codru înverzit, dacă jalea nu ne-ar cuprinde tot mai mult sufletele pentru sărmana noastră țară, atât de greu încercată de-alungul veacurilor și atât de greu amenințată astăzi.

Spre deosebire de toate năvălirile repezi și frecătoare, această din urmă năvălire este înceată, dar definitivă. Așa bătrânul Iași, și aproape toate orașele noastre moldovene, în care negus'or român nu se mai poate ridica, în care industrie românească nu mai este, în care boerii moldoveni au dispărut, în care Românii nu mai sunt decât funcționari săraci, muncind din greu pentru a duce o coajă de pâine copiilor cari mor de foame acasă, sau măturători de stradă și cerșitori, purtând adesea în nume și pe frunte nobleța veche a unui neam ce piere.

Aceasta este o cucerire înceată, care de jumătate de veac se săvârșește, dar după cum se vede, definitiv.

Nenorocirea se întinde încet, încet și mai la vale de Moldova, ajungând și prin Ardeal și prin Oltenia, iar de după război, Românii sunt amenințați să dispară din însăși capitala țării lor.

Așa în anul 1820 aveam în București 150 familii jidovești, iar după statistica din 1920, adică după 100 ani, aveam 150.000 jidani, cari desigur că în urma ultimelor năvăliri din Rusia, Polonia, Ungaria, Bavaria, au ajuns la 300.000.

Iată cum se întinde răul tot mai mult și iată cum noi Românii, în măsura întinderii răului, dispărem treptat, fără nădejde și fără nici o pulință de-a ne întoarce îndărăt în locurile noastre furate. Iar acum situația se agravează mai mult, amenințați definitiv de o stăpânire jidovească, întărită prin lege.

Universitățile noastre au, la unele facultăți, aproape 80% dintre studenți, jidovi. Cine sunt studenții de azi? Studenții de azi sunt: profesorii de mâne, judecătorii de mâne, prefecții de mâne, miniștrii de mâne. Cu un cuvânt studenții de azi sunt conducătorii de mâne ai poporului român, ai Țării românești. Ce urmează? Urmează că 80 la sută din conducătorii acestei țări să fie mâne jidani, străini de tot trecutul nostru, străini de sufletul nostru, străini de aspirațiile noastre naționale. Urmează ca 3 milioane de jidovi să stăpânească 11 milioane de țărani români, buni numai să poarte jugul, muncind pământul pentru ca să desfășeze pe fiii lui Izrael și ocupând — din milă — cele mai umile slujbe.

Ne așteaptă *robia!*

Iată pentru ce s'au ridicat treizeci de mii de studenți, ca un vârtej, și iată pentru ce noi ne găsim azi aci între zidurile acestei închisori. Și iată pentru ce, până când nu se va face dreptate pe gila românească, nici aci, nici nicăieri, nici în mormintele noastre, noi nu vom avea liniște.

Și acum așteptăm să pornim din nou la luptă, din care nu putem eși decât sau morți sau biruiți. La lupta aceasta chemăm tot ce este suflet de Român în Țară, copiii, femeii, bătrânii, pentru ca în rânduri unite, ca în străvechile noastre clipe de glorie, să cucerim averea, onoarea și țara noastră, din mâni dușmane.

Așa dar, la luptă Românii!

Toți cari mai simțiți în inimile voastre nădejdea unor zile mai bune!

Către studenții!

(D-lui C... student, Cluj).

Văcărești, 31 Ianuarie 1924.

Frate,

Au trecut una câte una 115 zile de când ne ducem viața între zidurile înalte ale acestei închisori.

Când am venit întâi aici, era toamnă, era cald afară, soarele lucea încă puternic pe boltă, copacii erau îmbrăcați în haină verde, era viață... Acum e iarnă, e frig afară, soarele nostru și-a pierdut strălucirea și totul doarme.

Pe câmpul marilor lupte dorm somnul dus, cu steagurile în șărână, înfrânte, oștile noastre; cu zdrențuite, prăfuite haine, cu fețele bronzate, păstrând ușor pe buze și pe frunte un visător un dulce zâmbet:

Așteaptă neamul s'aducem isbânda
Ne vor surâde laurii pe frunți...

Târziu, în liniștit, tăcutul miez de noapte, la ușă cu zăvoare, la geamuri cu zăbrele, numai noi nu dormim. Sfioasă, cu fața-i de Giocondă, păfrunde tremurând cu razele-i de ghiață printre grații, fecioară blândă, luna.

Tăcuși suntem ca neagra noapte, tăcuși ca sfânta lună și ne gândim:

Pierduți sunteți pe Criș și Mureș?
E moarte, e leșin, e somn?

* * *

În tabăra dușmană sărbătoresc demonic, sorbind cu aurite cupe și ultima picătură de sânge, din istovii, uscatul, românescul nostru trup: Triumfătorii! Sunt vipere cu cap de jidov cu fețele însângerate și pocite, rânjind ca lupii hămesii, cu dinți de fiară, în ochii răzători purtând o diavolească perfidie. În palate strălucite, clădite cărămidă cu cărămidă din sudoare românească

pășind pe covoare de mătasă, îmbrăcați în haine scumpe, sărbătoresc triumful, ridică osanale... E atâta lumină, atâta bucurie, atâta avuție, atâta desfătare acolo...

Iar pentru tine, sărman Român, care stai în stradă, flămând și tremurând, și privești nedumerit, pentru tine nu este loc în țara aceasta.

Da! Da! Ridică osanale...

„Adevărul“ de Vineri 1 Februarie 1924. *Moțiune:*

„Se apropie în curând lichidarea completă a comitetului care a condus acțiunea ajutorării refugiașilor dela 1919—1924 și recapitulând rezultatele, acest comitet constată că în nici o țară unde Evreii refugiași s'au adăpostit, ei n'au întâlnit din partea guvernelor centrale, un astfel de tratament uman și o astfel de răbdare și ospitalitate ca din partea guvernului central al României-Mari.

„Și iată de ce Comitetul central ucrainian din Basarabia, socotește ca o plăcută datorie, de-a exprima, în numele nenorociților refugiași, Guvernului Central, adânca lor mulțumire, care va rămânea pentru vecie, în inima poporului evreesc, față de un astfel de ajutor dat în momente așa de critice ale istoriei sale.

„Pentru conformitate:

„Dr. I. Bernstein-Cogan.

„Secretar, I. Sanielevici.“

Iar dacă te vei trezi din somn, Române care dormi, și vei cumpăra dela chioșcar ziarul „Universul“ cu data de 1 Februarie 1924, vei putea citi:

„La Redacția noastră s'a prezentat un student român, T. Silion, pentru a da o notiță prin care caută un loc de chelner.“

Silion este un nume vechiu și cunoscut din fosta boierime Moldovenească de pe vremuri.

Prin urmare, după un an de luptă, care ne este rezultatul, colegi studenți? Jidovimea cântând osanale „Guvernului Central“, și mulțumindu-i „pentru un astfel de tratament“ și pentru „o astfel de ospitalitate“ pe care „evreii n'au întâlnit-o în nici o țară“, — așadar mulțumind Guvernului central al României-Mari pentru sprijinul pe care acesta l-a dat Jidovimei în lupta de cucerire a pământului românesc, în lupta pentru desmoștenirea noastră în-

cepută la 1919 și terminată la 1924 cu anunțarea apropiatei biruinși desăvârșite.

Pe de altă parte, tu student român, urmaș al vechii, vitezei noastre boerimi, după un an de luptă îndârjită, în care ți-ai pierdut și ce bruma mai aveai în țara aceasta, tu caută-ți loc de chelner pe undeva ca să nu mori de foame, tu cerșește milă la străin să te primească slugă la el, în țara ta!..

* * *

Dureroase sunt nopțile acestea lungi, când gândurile ne împresoară! Zdrobite sunt puterile noastre. Ziduri ne înconjoară! Dar sufletul nostru veghează... Noi spadă n'am încins de mult, dar brațul nostru cere... *Noapte bună, noapte bună, drogi armate studențești...* Sufletul nostru veghează! Noi așteptăm oștire nouă, mai mândră, mai vitează, să îmbrace ostășească haină, s'apuce în mâna de oțel o spadă albă.

Noi îi vedem în gândul nostru, cu cușma pe-o ureche, purtând pe ei cămașa albă și coborând în cete, furtunatic, din creștet de munte din mijloc de codru..... *desmoștenirii!*

Ei poartă în piept străbuna vitejie, în ochi priviri de vultur, pe fețele pământii o rază de lumină.

Pământul scump și drag va fi din nou al nostru! Orașele furate vor fi din nou ale noastre! Copiii noștri vor avea de acum și pâine și onoare și dreptate în țara lor!

Pe dânșii îi așteptăm. Cu dânșii vom porni, răzbunători, înainte! Atunci veți auzi în noapte glasul sufletului nostru strigând alarma:

Sculați, să nu muriți ca mâni!

La arme, la arme,

La arme, frați Români!

Acasă...

Văcărești, 13 Februarie 1924.

Dragă mamaie,

Acum câteva zile a fost pe la noi N... Cred că a venit și pe la Huși să vă spue cum o mai ducem.

Noi suntem toți bine, sănătoși, voioși, și ne-am deprins cu pușcăria ca țiganul cu scânteile... Par'că suntem de aici, nu altceval..

Mâncare avem, casă avem, căldură avem, ghețe nu rupem.

De celîl, celîm, de scris, scriem, gimnastică facem și la biserică ne ducem în fiecare dimineață.

Ne mai fiind nevoe de bilet dela judecătorul de instrucție, din când în când mai vine cineva pe la noi.

Acum câteva zile au venit pe la noi și ne-au adus cărți și lucruri de mâncare mai multe Doamne printre cari Dna G... și D-șoara F...

Am primit și bani din multe părți, dela Dr. C..., dela arcașii din Vatra-Dornei, dela Lugoj, dela Orăștie, dela Vaslui, Dorohoi, Piatra-Neamț, Huși, Iași, și încă din multe locuri. Noi ne-am sfătuit însă ca banii să nu-i cheltuim deloc, ci, dacă nașiiunea ni-i-a dat, nașiiunii înapoi să-i dăm. Dela pământ ni-au venit, pământului îi vom da! Li vom întrebunța pentru mișcare, îndată ce vom ieși de aici.

* * *

Procesul nu știm când se va judeca. Nici nu ne prea interesează căci nu ne-ar conveni să plecăm de aici, tocmai în tolu iernii l..

Tare mă tem c'o să fie neînțelegere când or vrea să ne deie afară, că noi n'o să ne dăm dușii..

* * *

Dar pe la noi pe-acasă ce mai este? De câte-ori mă întorceam de pe la școli, găseam același casă, în stil românesc, ascunsă după cei doi caiși, și aceeași înălțare mereu neschimbată îmi închipul că o are și acum casa părintească pe care n'am văzut-o, azi sunt cam 150 de zile. Pe voi doar, dragi părinți, vă volu găsi bătrâni, când am să ies de aici și o să vin acasă. Seara de multe-ori ne cuprinde dorul și atunci cântăm:

De ce m-ați dus de lângă voi
De ce m-ați dus de-acasă,
Să fi rămas fecior la plug
Să fi rămas la coasă...

Acum vă sărut mâna

Cornelia.

22

Latinitatea dela Dunăre este în pericol de moarte!

(Doamnei Ch...)

Văcărești, 4 Februarie 1924.

Prea onorată Doamnă Ch...,

Un ziar francez, „La Casque“, al foștilor luptători alsacieni, scria în unul din numerele sale apărute în Mai 1923, despre mișcarea națională a studenților români, cam așa:

„Mișcarea studențimii române, unică în felul ei pe globul pământesc, face onoare rasei latine și în special poporului românesc.“

În țara noastră însă, unde „presa“ aproape în întregime ei este străină și tot așa de departe de adevăr precum este de sufletul românesc, de durerile și de aspirațiile noastre, mișcarea studențimii, în care se împleteau nădejtile unui neam întreg, era zugrăvită ca o acțiune nefastă, pornită din cele mai josnice sentimente, condusă de niște „ațățători ai instinctelor bestiale“ cărora nu de puține ori li s'au adresat și cuvinte grosolane, cari însă nu merită a fi trecute aici.

...Dar această studențime română de „barbari“, „luptând cu arme ruginite scoase din arsenalul medieval“... în bună parte formată din foști luptători ai fronturilor, unii cu mâinile și cu picioarele rupte, cu piepturile sfărmate, cu amintirea încă proaspătă a camarazilor căzuți în războiul sfânt pentru zile mai fericite, — cerea cu îndârjire dreptate pentru toată suflarea românească trăitoare din vremuri imemorabile pe aceste brazde. Dreptate? Dar ce dreptate?

...Munții noștri aur poartă

Noi cerșim din poartă 'n poartă!...

Dacă cineva ar apuca-o bunăoară din nordul Moldovei și ar vedea că la Cernăuși slova românească nu se mai găsește decât pe pietrele mormintelor, dacă ar călători mai departe și ar vedea cum în munte stejarii și brazii noștri se aștern cu jalnic muget la pământ, sub lovitura nemiloasă a străinului, atunci ar înțelege durerea noastră.

Dacă s'ar opri la mănăstirea Putnei, unde-și doarme somnul cel mai mare Voevod al Românilor, „Ștefan cel Mare și Sfânt“, ar putea vedea pe urmașii luptătorilor de pe vremuri, ai arcașilor și plăeșilor moldoveni, săraci lipiși pământului, muncind muncă de rob la cele două fabrici jidovești. Unde? Acolo unde nici când n'a călcat picior de străin, în creerii munților, acolo unde este cel mai sfânt loc al Românilor.

Dacă se va coborî apoi spre șes și va lua pe rând orașele Moldovei, va vedea că viața românească s'a stins, că Români, în fața năvălirii străinilor, s'au retras, lăsând locurile lor în mâni dușmane.

S'au retras din comerț, s'au retras din industrie, s'au retras din proprietăți, s'au retras din școli.

Și acestea nu numai în Moldova. Este de ajuns să amintim că în Maramureș, de acolo de unde a plecat Dragoș-Vodă pentru a descăleca la noi, sunt, după o statistică veche, 47.000 jidani la 60.000 de Români.

...Și dacă toate neamurile lumii, din cele mai vechi timpuri, au avut dreptul să se apere împotriva parazitismului jidovesc, pentru a-și păstra ființa lor națională, de ce oare numai noi Români să nu avem acest drept? De ce să fim „barbari“ atunci când, tremurând și ultima fărâmă a sufletului nostru, încercăm să ne asigurăm și noi un loc sub soare?...

Oare de ce cu două mii de ani înaintea lui Christ, Egiptenii i-au alungat pe acești jidani din mijlocul lor? Oare pentru ce mai târziu, Tacit, marele istoric al Romanilor, îi numea „*deterima gens*“? Oare de ce Mommsen, cunoscutul istoric, susține că „deasemenea și jidanii au fost un element de descompunere a imperiului Roman“?

Pe la 1295, Anglia, care era pe atunci la începutul dezvoltării sale, a izgonit pe jidani, socotindu-i periculoși acestei dezvoltări, și nu i-a primit decât după aproape 500 de ani, pe la 1750. Iar Chamberlain, cunoscutul scriitor englez, într-o scrisoare adresată Românilor și publicată pe la 1900, declară că cu toată această măsură preventivă, concurența jidanilor astăzi, a ajuns așa de mare, încât amenință însăși stăpânirea engleză.

La 1 Martie 1492, Ferdinand al Spaniei, a dat acel faimos decret, prin care ordona jidanilor părăsirea țării în timp de 3 luni. Argumentul jidovesc că din această cauză Spania a decăzut, este fals. La 1 August 1492 jidanii au părăsit Spania. În Octombrie 1492, adică după câteva luni, Columb a descoperit America. Iar marea dezvoltare a Spaniei a urmat după descoperirea Americii. Și abia în urma acesteia a urmat decăderea.

Prin urmare, putem zice că imediat după alungarea Jidanilor, a urmat, nu decăderea, ci mărirea Spaniei.

Dar cine nu cunoaște măsurile pe care Franța le-a luat împotriva Jidanilor la 1680, și cine nu cunoaște mai ales măsurile de restricțiune luate de Napoleon la 1806?

Și să ne fie permis a face comparația din acest punct de vedere, a Franței dela 1806 cu a României dela 1924. Avuțiile Franței nu intraseră în mâinile Jidanilor, orașele Franței nu erau copleșite de ei, clasa de mijloc a Franței nu era distrusă, clasa ei conducătoare nu era amenințată cu dispariția, precum acestea sunt în România de astăzi. Franța era Stat încheșat de 8 veacuri, pe când România de azi e abia la începutul încheșării sale, ca Stat unitar al tuturor Românilor. Mai mult, Franța dela 1806 nu avea aproape 80% analfabeți, precum are România dela 1924. Și dacă cu toate acestea Franța a avut dreptul să se apere, pentru ce să trecă drept „barbarie” în fața lumii, apărarea vieții noastre naționale și a pământului nostru scump? Franța de astăzi având 80.000 de Jidani la patruzeci de milioane de Francezi se apără în potrivă-le prin cunoscuta mișcare a lui Leon Daudet. Noi, Români, n'avem dreptul să ne apărăm, atunci când la unsprezece milioane de Români, avem trei milioane de Jidani?

„Toate neamurile cari au venit în contact cu acest popor distrugător, au luat măsuri de auto-apărare, și i-au îndepărtat. Cu toate acestea, se zice că lumea civilizată ar fi împotriva Românilor, când încearcă și ei să se apere. Englezii loviau până deunăzi pe Irlandezi, în țara lor... și nu era necivilizat. Iar Americanii își mențin și astăzi legile de apărare împotriva invaziei Japonezilor. Și nimeni nu le vede, nici le discută și nici le condamnă.

Prea onorată Doamnă,

Primind astăzi prin d-na G... cărțile pe care ați binevoit a ni-le trimite, îndrăznim a Vă scrie aceste rânduri, pentru a evidenția dreptul de apărare al nației românești, și pentru a face ca el să răsună în lume, dincolo de hotarele noastre, în Franța, unde grație aceluiași Jidani, dreptatea noastră nu e cunoscută. Lipsa legăturilor cu străinătatea am simțit-o adânc. Noi strigăm în lumea largă, dar glasul nostru nu se aude. Domnia-Voastră, prin legăturile pe care le aveți cu Franța, veți face un imens serviciu Românilor, dacă în numele nostru veți spune Francezilor, cu glas tare:

Latinitatea dela Dunăre este în pericol de moarte!

Generația veche — generația nouă.

(Domnului Căpitan B...)

Văcărești, 12 Februarie 1924.

Prea stimate Domnule Căpitan,

Primind astăzi scrisoarea D-voastră, ne grăbim a Vă răspunde.

Da, la acei copii de 12—15 ani ne oprim. Impresionați îi privim. Ei vin după noi în valuri-valuri, ridicându-se ameninșător ca valurile mării cuprinse de furtună. *Convingerea noastră este că ei sunt cei meniți de Sus, spre a făuri acea Românie liberă, fericită și românească.* Nu învechiții în rele, cei mâncași de patimi, și nici cei orbiți de strălucirea aurului jidovesc, vor putea mântui această Românie. Nu! Pentru că Dumnezeu niciodată n'a încredințat o menire sfântă unor oameni cari nu au avut nimic sfânt. Armatele lui Dumnezeu, mergând pentru El și în numele Lui, nu pot fi formate din acei câștigași de Satana.

Nici nu mă gândesc să vorbesc despre reprezentanții nenorociți ai celei mai degradatoare vieți politice din lume, coalițați în diferite partide politice, cari se mănâncă unii pe alții, averscanii pe țărăniști, țărăniștii pe liberali, liberalii pe „naționaliștii” din Ardeal, — și toți împreună ne mănâncă pe noi, ducându-ne țara de răpă. Aceșii politicieni sunt în slujba Jidanilor, deci cu dasăvârșire pierduși pentru România... „*Cetate de vânzare, își mai lipsește doar cumpărătorul!*” ar esclama, văzând viața politicienilor noștri, un al doilea Iugurtha... Dela aceștia este *exclus* să ne vină mântuirea.

Mă gândeam însă la acei câșiva, pușini, cari *văd nenorocirea și dezastrul nostru național*, dar cari sunt robii patimilor celor mai josnice. Mă îndrept cu gândul spre acei domni dela..., cari cuprinși în mrejele celei mai josnice ambiții, conduși de presupțiuni, invocând argumente de ocazie, nu vor să înțeleagă, că *singura noastră mântuire în aceste clipe grele, nu este decât unirea tuturor oamenilor de bine din întreaga țară, pentru înfăptuirea eliminării Jidanilor.*

Și oare pentru ce acestea toate când raționamentul le spune tuturor că pe această cale, a șovăirii și a dezbinării, pierim? *Pentru că nu au în ei acel suflu sfânt, pe care Dumnezeu nu li l-a dat, pentru că nu l-au meritat*, care singur poate să unească, trecând pedesupra tuturor ambițiilor, pe cei cari cred și luptă la fel, care singur poate duce pe cineva până la complectă sacrificare de sine, până la sacrificiul sublim al vieții pentru o cauză sfântă!

Iată pentru ce am spus că oamenii aceștia nu sunt menși să mântuiască țara, nu au chemarea sfântă de Sus, iar dacă ar crede aceasta, apoi se înșală amar.

Noi îi lăsăm să trăiască sau să doarmă liniștiți și să vi-seze la ori-ce voesc.

Vor putea da această țară pradă ambițiilor și intrigilor, dar totodată vor trebui să înțeleagă, că *dânșii sunt cu persoanele D-lor*, iar nu cu țara; că *cine nu este cu țara, este împotriva țării*. Și să-i ferească Dumnezeu să ajungă să-i judece națiunea românească, aceea care acuma crește prin codri, pe dealuri, prin munși, pe câmpii, căci crește răzbunătoare, având în mână sabie de Arhanghel!

Noi suntem liniși, desigur că nu cunoaștem tot răul, el este prea adânc, dar cunoaștem așa de mult dintr'însul, încât simțim peirea noastră, precum presimte cănele nenorocirea. Noi mergem pe o poșghișă subțire, care abia se mai ține, simțim că se rupe sub noi, simțim că ne prăbușim, dar nu cunoaștem nici adâncul păcatelor și răului nostru și nici adâncul nenorocirii care ne așteaptă.

S'au culcat pe lauri conducătorii României, îmbătându-se cu discursuri mincinoase, în care preamăresc vitejia aceluia tăcut soldat român, adormit în tranșee, dar nu vor să pomenească nimic de păcatele de neiertat, de putregaiul pe care războiul trecut l-a scos la suprafață, și care — dacă n'ar fi fost mâna lui Dumnezeu înduplecată de lacrimile, suferința și rugile milioanelor de nevinovați, — ne-ar fi aruncat Neamul în prăpastia morții. Oare ce mai așteaptă aceștia? Oare nu văd de jur împrejurul României dușmani neîmpăcați, așteptând ceasul revanșei? Cunoaștem corupția care o pătruns până în Justiția și armata țării, putând să afirmăm că numai de când suntem aici în închisoare, au scăpat, după câteva zile de prevenție, Jidanii cu pașapoartele false dela Brăila, Jidanii falsificatori de diplome, Jidanii cu furtul alăturilor dela Calea Ferată în valoare de 1 miliard Lei. (Vezi „România“ din 10 Februarie 1924, și „Monitorul Oficial“ din 13 Februarie 1924).

Cunoaștem sistemul bacșișurilor, care ajung câte-odată și la milioane, dar îi știm și pe otrăvitorii vieții noastre morale: *Jidanii*. Cât timp acest microb, acești corupători de conștiință și otrăvitori de suflete vor exista, vom fi un corp bolnav, în care o viață sănătoasă și morală nu se va putea desvoltă.

Și acum iată penține, ajunși în fața acestei nenorociri de moarte, din care, cum am spus, nu ne mai poate salva nimeni, cel cu sufletele curate fiind foarte pușini, — datorită noastră neîntârziată, imediată, este de a ne îndrepta toate puterile noastre, toată mintea noastră, înregul nostru suflet, către **generația nouă**. *Generația nouă va aduce cu ea o direcție nouă, o viață nouă, o Românie nouă!* Bătrânul profesor dela Iași, pe care 30 ani Români nu l-au înșeles și care spunea de pe catedră studenților români comuniști: „Veși veni la mormântul meu să plângeși“ — va fi icoana noastră cea mai sfântă. Lumina lui ne va îndrepta mereu pașii în această luptă, iar noi îl vom apăra cu drag, ori unde, cu ori-ce sacrificii și împotriva oricui.

Și acum aflați că ne-a croit Dumnezeu mai mult oameni ai faptei decât ai vorbeii. Noi vom merge mai departe pe calea chemării noastre, până la capăt!

Iar clevetitorii, bârfitorii, trădătorii intereselor românești, să se ferească din calea noastră! De nu, noi multe nu știm! Vom trage săbiile din teacă și vom trece peste dânșii, înainte!

Mulțumindu-Vă și pentru celelalte informații, Vă rugăm să primiți salutările noastre.

Românilor vasluieni.

(Domnului U...)

Văcărești, 17 Ianuarie 1924.

Prea stimate Domnule U...,

Eri am primit scrisoarea D-voastră. Colegii mei și cu mine ne-am bucurat mult, căci aici în închisoare unde suntem departe de lumea D-voastră a celor liberi, scrisorile dela cei de afară sunt poate singurele noastre bucurii.

Azi am sărbătorit, visând la o *Românie nouă*, 101 zile de închisoare...

Ii e greu leului în cușcă și vulturului în colivie. Acum suntem la cheremul ticăloșilor, cari n'au nici lege, nici conștiință, și dela cari nu mai putem aștepta nimic decât moartea.

Pregățiți copiii, pregățiți viitorul, pentru-că altfel vom pieri! Acesta este strigățul nostru al celor de aici, cari în liniștea nopților lungi ne gândim mereu la România noastră, pe care ni-au cântat-o mamele la căpătâiu și pe care noi am visat-o mare și mândră, împletind atâtea doruri, din frageda pruncie.

Mulțumindu-vă din suflet pentru părinteasca dragoste și pentru româneasca simțire, vă rugăm să fiți interpretul nostru pe lângă toți acei Români din Vaslui, cari s'au gândit la noi, și să le spuneți că studenții români închiși la Văcărești, purtând în ochi oșelul vremilor ce vor să vie, sunt gata de luptă și de sacrificii și mai mari!

Trăiască România!

Se stinge și boierimea noastră de pe vremuri...

(Doamnei G...)

Văcărești, 6 Februarie 1924.

Prea onorată Doamnă G...,

Eri am avut fericirea de a primi aici la închisoarea Văcărești vizita Domnei Voastre, urmașă a uneia dintre cele mai vechi familii ale boierimii noastre românești, și de sigur a unui nume legat adânc de pământul acesta. Este numele de Câmpineanu, în fața căruia noi, trăitorii de astăzi, cunoscătorii ai trecutului, ne descoperim cu venerațiune, cu adâncă pietate capetele.

...Și după ce ați plecat dela noi în ziua aceea cu soare, cu un vânt prevesitor de primăvară, după ce porțile cele mari de fier s'au închis din nou cu sgomof surd în urma noastră, am căzut pe gânduri lăcuși și ne gândeam... că pentru noi nu vine primăvara...

...*Se stinge și boierimea noastră de pe vremuri...* Și ne întrebăm: Oare cine rămâne în urma Ghiculeștilor și cu ce avere? Oare cine rămâne în urma Cuzeștilor și cu ce avere? Cine în urma Câmpinenilor, Rosnovenilor, și cu ce avere? Oare cine rămâne în urma boierimii care și-a săpat numele în marmora bisericilor? Oare cine rămâne în urma boierimii care a născut din sânul său pe cel mai mare apărător al țărânilor românești: Alexandru I. Cuza-Vodă? Oare cine rămâne în urma boierimii care a născut din sânul său și a întreținut la studii în străinătate pe marele Român care a fost Mihalache Cogălniceanu?

* * *

Dar oare pentruce la sate și la orașe biserici nu se mai fac, iar cele care sunt se dărăpănează?

Pentru-ce în satele noastre cumătrii ca pe vremuri nu se mai fac, la care boierii botezau celui mai vrednic gospodar, și nici nunți cu alaiuri la cari boierii cununau pe fata și feciorul cel mai mândru?

O Doamne! E dureros răspunsul. Priviți numai puțin în jur și întrebați-vă cine vă înlocuiește? și recunoaște-ți-vă păcatele!..

Boierii cei noi nu se cheamă nici Ghica, nici Cogălniceanu, nici Negri, nici Greceanu, nici Câmpineanu. Numele lor sună Bercoveci, Blank, Filderman, Rosenthal, Schuller, Stern, Calmanovici, Fischer... și așa mai departe.

Când la Paris, Berlin și în alte părți din străinătate, pe la 1840, erau plecați la învățătură feciorii boierilor români, știam că ne așteaptă desrobirea dela 48, unirea principatelor dela 59, știam că ne așteaptă secularizarea averilor mănăstirești și împroprietărirea țăranilor dela 64.

Dar, astăzi oare ce ne așteaptă, când străinătatea este plină de feciorii Jidanilor, în timp ce aici, în țară la noi, studentul român își caută loc de chelner ca să nu moară de foame?

Am spus-o și o mai spunem: *Ne așteaptă biciul Jidanului, ne așteaptă jugul!*

* * *

Și oare mai avem ceva de făcut? Ni-a mai rămas ceva?..

Da!! *Lupta pe viață și pe moarte!*

Fără prea multă filozofie, fără rezerve și fără mânuși în mâni.

În această luptă datorită ne este să facem scut în jurul boierimii noastre de sânge. Iar datorită ei e să-și înțeleagă rostul. Această boierime a sângelui nostru, înțelegătoare a rosturilor ei, ne trebuie și nu voim s'o înlocuim cu Jidanii!

* * *

Importanța aristocrației în toate timpurile a fost mare, la toate popoarele și în toate direcțiile.

În Italia, Leonardo da Vinci, Rafael, Michel Angelo, n'ar fi creat opere de artă strălucitoare a veacurilor, dacă n'ar fi existat în aristocrația Italiei din sec. XV familiile de Medicis, Sforza, etc.

Poate marea dezvoltare literară și artistică a Franței lui Ludovic XIV n'ar fi existat, dacă acea aristocrație bogată n'ar fi pus la dispoziția acestei dezvoltări, toată averea și tot concursul ei moral.

La noi, dacă n'ar fi existat o familie de boieri, care să înțelegă la studii pe Mihail Cogălniceanu, el însuși de vișă boierească, și apoi mai pe toți oamenii mari ai generației trecute, Dumnezeu știe ce am fi astăzi.

Dar, oare nu tot această boierime ni-a dat nouă pe Iancu Jianu, haiducul din munții Olteniei?

În timpurile de astăzi, în Italia, Mussolini nu și-ar fi putut salva țara, dacă aristocrația băștinașă a Italiei nu i-ar fi pus la dispoziție totul, pentru ca bătrâna civilizație latină să nu se prefacă în ruine.

(Dar să nu uităm că pe cât bine poate face o boierime, tot pe atâta rău poate face. Priviți numai Rusia, unde aristocrația rusească își scaldă în sânge mulțimea păcatelor ei!)

Iată pentru ce noi avem datorită să apărăm această *a noastră* boierime, și iată marea datorie care se desprinde pentru dânsa în lupta grea, pe care nașta românească o duce astăzi. Iată pentru ce avem datorită să o creiem dacă nu mai există. O boierime a *băștinașilor*, care să aibă ca normă de selecțiune iubirea nestinsă pentru țară, străvechea vitejie, înțelepciunea și simțul măsurii. O boierime, care să se formeze „având ca normă libera selecțiune a valorilor în toate direcțiile“. Așa precum s'a creat în Franța, acea „nobilime de spadă“, și precum eră pe vremea lui Napoleon, când „fiecare soldat purta în ranișă sa bastonul de Mareșal“. Așa precum s'a creat vechea noastră boierime ai cărei urmași sunteți și Domnia-Voastră.

Ce erau boierii lui Ștefan-Vodă, dacă nu acei țărani, cari purtându-se vitejește în războaie, primiau ca răsplată pentru eroismul lor moșii și ranguri?

Oare familia boierească a Movileștilor moldoveni, nu se trage din acel „Aprod Purice“ pe care Ștefan l-a făcut boier pentru vitejia lui, schimbându-i numele în Movilă?

* * *

Patru veacuri s'au scurs de-atunci... 1475. Pe valea cea albă a Războienilor zece mil de boieri ai lui Ștefan Vodă, cădeau până la cel din urmă, înălbînd văile cu oasele lor, întru apărarea patriei...

Așa a înțeles boierimea moldoveană să scrie cea mai strălucită pagină de glorie a Moldovei, cu însăși sângele ei.

Această boierime ne trebuie! Ea va trebui să-și păstreze tradiția și urmând exemplul eroic al înaintașilor dela 1475, va trebui să ne ajute pe noi, va trebui să intre cu noi, alături și pe față, reînviind străvechea vitejie, în lupta sfântă de apărare a pământului românesc!

...Veniți la noi urmași ai vechii vitezei noastre boierimii! Veniți!... Căci dușmanii sunt mulți, puterile noastre sleite, iar țara trage să moară!..

Arcașilor.

Văcărești, 13 Februarie 1924.

Frați Români,

O putem spune pe față atunci când stăm de vorbă cu Arcașii din munții Bucovinei: Pe aci prin părțile locului, trebuie să fim cu mare luare aminte când spunem cuvântul de „Român”, căci Honigman pe aci e Fagure, Schwartz e Negreanu, Schönfeld e Săteanu, Braunstein e Țăranu, ba pe unii din aceștia îi mai chiamă și Brătianu, Cogălniceanu, Eminescu. Măne o să apară vre-unul și Ștefan-cel-Mare.

De altfel să nu vă mire, căci prin aceste părți de țară este un fel de cumătrie cu Jidanii. Nu s'a împlinit nici un an de când generalul Văitoianu, pe atunci ministru de interne, și-a măritat fata după un Jidan.

Așa fiind lucrurile, nu trebuie să vă minuneze deloc înțâmplarea că aci la temniță este un Român, pe care-l cheamă Ilie Stan Mărineață, și care stă de doi ani la osândă pentru că a furat două găini, iar Jidanii cari au făcut marele furt de alămuri, în valoare de 1 miliard Lei, au scăpat numai după o săptămână de închisoare, precum a scăpat cămila prin urechile acului, cum zice Sf. Scriptură.

* * *

Suman, ișari, ca pe la noi, pe aicea nici de pomeneală. Mă rog, chiar pentru asta ne-a închis și ne țin în temniță de 128 zile. Li-s'au părut ciudate hainele albe românești, mai ciudat sufletul românesc de sub ele!.. Așa pățești când umbli prin țări străine; dar cine să bănuiască, că aci nu-i țară românească! Au pus mâna pe noi și sub cuvânt că am făcut un „complot”, ne-au închis. „Complot” ??! Doamne ferește, de unde s'o mai pomenit una ca asta pe acolo, prin fundul munților Dornei, sau Câmpu-Lungului?

Ba mai scosese că avem și „lăzi cu dinamită”. Să nu vă fie cu bănaț, domnilor Miniștri, dar, vorba scriitorului care zice

undeva: „pe la noi prin creerii munșilor n'au ajuns nici măcar chibriturile, că oamenii aprind focul cu cremenea”. De unde să avem noi lăzi cu dinamită ?!

Am răcnit cât am răcnit pe acolo pe la noi, după cum bine știți cu toții, pentru dreptatea noastră, și când am văzut că nu ni-o mai dă nimeni, atunci — ce dinamită ?! Ni-am luat topoarele, căci așa am apucat dela strămoși, ni-am pus sumanul pe umeri, ni-am îndesat căciula pe urechi, și-am venit să ni-o luăm noi singuri. Dumnealor ni-au spus că asta însemnează „Complot”. Dumnezeu să-i mai înțeleagă, că pe la noi nu s'a mai auzit de o asemenea parascovenie. Și de atunci ne țin închisi aici! Și ne-or mai ține încă, hăt și bine, până când or înmuguri copacii și o înverzi frunzulița, când tot Românul o cam apucă pe calea codrului. Atunci om veni și noi să ne mai vedem codrii noștri și munșii cu mușchiul verde...

...De-ar veni luna lui Mai
Să-mi aud eerul tunând
Căii 'n câmpuri nechezând
Și voinici pe plai suind
Către codru tot mergând!..

Primăvara, mama noastră,
Suflă bruma din fereastră
Și zăpada de pe coastă...
Să văd înverzind în cale
Să mă las iar în cea vale
Cu vre-o șapte-opt pistoale...

Aflați că aci între străini și între ziduri înalte și negre, dorul de locurile noastre frumoase ne omoară mai mult ca orice. Pe aci nu ne bate vântul printre plele și pe frunte, cântec dulce de izvor nu mai auzim și nici soare mândru, răsărind de după munte, nu mai vedem. Aci nu-i chip să te sui pe vârfuri și să privești de acolo, departe, departe, pe deasupra codrilor, și să te minunezi de frumusețea pământului pe care Dumnezeu l-a dat Românilor. Ochii noștri înzadar încearcă să se îndrepte într'acolo, căci privirea se oprește pe grații de fier și pe ziduri de piatră.

Ori-cât am vrea să alungăm gândurile cele negre, iacă așa ne apucă câte-odată jalea și se usucă sufletul din noi de dorul plaiurilor noastre. Atunci tânjim întocmai ca și vulturul băgat în colivie, care mereu privește în sus, cu ochii printre zăbrelețe, până

când moare de dorul albastrei libertăți, patria lui, fără de care nu-și mai are nici un rost pe lume.

Tot așa, mi-aduc aminte că se spune că niște Olandezi, umblând prin părțile pline de ghiață dinspre miază-noapte, au prins doi Eschimoși, dintre locuitorii ținutului, i-au dus în Olanda și li-au dat tot ce li-a trebuit: masă regească și palate de locuit. Cu toate acestea ei s'au uscat, încet-încet, și au murit, nu de foame, ci de dorul țării lor. Noi credem că n'o să murim aci, dar dorul de munți și dorul de codri ne răpește sănătatea și ne scurtează viața. Munții și codrii poate că-i vom găsi cândva la fel, dar noi cum am fost — n'o să mai fim niciodată.

Când vom eși de aicea, piepturile noastre vor fi uscate, frunțile noastre încreșite de durere, și fața noastră îmbătrânită.

Și vor mai veni după noi mulți la suferință, afăta vreme cât stăpâni în această țară vor fi Jidanii, iar nu noi. Căci:

Din Boian la Vatra-Dornii
A umplut omida cornii

.....
Dela Turnu 'n Dorohoi
Curg dușmanii în puhoi
Și se-așează pe la noi,
Și cum vin cu drum de fier
Toate cântecele pier...

.....
Își dezbracă țara sânul...
Codrul, frate cu Românul,
De secure se tot pleacă
Și izvoarele îi seacă...
Sărac, în țară săracă...

Arcașii, cari de 400 de ani străjuiesc mormântul sfânt al Voevodului dela Putna, vor trebui să hotărască mâni și pentru totdeauna: **Cine rămân stăpâni în țara aceasta? Românii sau Jidanii?**

„Fetele dela Sibii“...

(Elevelor Școlii Normale, Sibiu).

Temnița Văcărești, 30 Ianuarie 1924.

Prea onorate „fete din Sibii“,

Nu-i mult de atunci... Părinții noștri erau studenți, cum suntem noi astăzi; iar mamele D-voastră erau fete, precum sunteți D-voastră. Treizeci și cinci de ani au trecut. Carpații ne erau hotar pe vremea aceea și ne țiau în două neamul. Acolo în Ardealul suferinții, Românii nu erau stăpâni pe brazda lor, flăcăii erau duși să moară pentru alții, femnițele gemeau pline de cei ce îndrăzneau să-și ceară un drept mai omenesc la viață. Jandarmul ungar smulgea tricolorul din părul fetelor la horă, iar bătrânii se îndreptau desnădăjduși cu fața către soare-răsare, își puneau mâna prevaz de-asupra ochilor și priveau lăcrimând în zări îndepărtate, acolo unde fâlfăia liber un steag românesc, acolo unde se afla o oaste românească.

Dar visurile cari munceau de veacuri sufletele chinuite ale Românilor, mureau odată cu bătrânii și nașteau deodată cu feciorii și fetele. Nădejdea că visul să se prefacă a avea, era slabă, căci mulți se născuseră cu dânsul, și mulți muriseră cu dânsul, cu fața către munți...

...Așa erau timpurile când „fetele dela Sibii“, cuprinse de un adânc, dumnezeesc fior, au cusut împreună, stropind cu calde lacrimi, în taina nopților, cel dintâi steag românesc, unind culorile lui sfinte, în Ardealul robii.

L-au desfăcut apoi în fășii, au ascuns albastrul și roșul în sân și într'o noapte au trecut munții în țara liberă. Albastrul l-au dus la București, predându-l studențimii de acolo, roșul l-au dăruit studenților moldoveni dela Iași, iar galbenul l-au oprit acasă în Ardeal.

La umbra acestui steag tăiat în trei, au crescut apoi, rând pe rând, toți acei cari mai târziu au umplut cu trupurile lor văile și munții — și astăzi dorm tăcuți în umbra cetinilor de brad — pentruca din trei să facă un singur steag, al unei singure țări, care să unească pe toți Românii la un loc.

Eram copii, când pentru prima dată am văzut acel steag roșu, purtat de studenții eșeni!

Am întrebat mirat ce e cu el? Ni-s'a răspuns: „E steagul fetelor dela Sibii“!... Pentru noi acest nume, „fetele dela Sibii“, este un nume sfânt, iar pentru D-voastră un nume de glorie. Așa l-am apucat dela părinții noștri, de demult, așa l-am spus și noi altora, așa vi-l scriem și D-voastră acuma, numindu-vă „fetele dela Sibii“...

Și de-accea, când am primit acum câteva zile, aici în închisoare, răvașul „fetelor dela Sibii“, noi studenții români de astăzi, cutremurați ne-am întrebat:

...Doamne, oare n'o fi acest răvaș povestea soliei mântuitoare și sfinte a fășiei roșii și albastru din trecut? Oare n'o fi prevestirea tainică și sfântă a norocului acestui neam în lupta grea de astăzi?

Pe cerul țării noastre, abia limpezit o clipă, nori negri, mai grei și mai amenințători, se adună. Alți dușmani, mai răi și mai periculoși, vin să ne fure pământul. Strigătul de alarmă a răsunat de mult și mai răsună și astăzi încă, duios, în inimile noastre, în suflete pustii... pe câmpul pierdutei bătălii...

...Studenți creștini din România-Mare
Se 'mbracă 'n doliu Neamul românesc,
Jidanii ne sugrumă națiunea
Și-avutul țării noastre jefuesc!...

Ei! Și de câte-ori în serile acestea de închisoare, când gândul ne zboară înapoi, când ochii noștri se închid, când capul ne cade greu între pumni, nu ne innecăm jalea în ofiaturi adâncii! Atunci ne apar, ca umbre pe dinaintea ochilor, cu fețele săpate în bronz, defilând eroic, rămășițele armatelor noastre zdrobite... Și când pe dinainte ne trec, rupte, închinatele steaguri, când nădejțile noastre sunt pierdute, dreptatea noastră înfrântă, iar noi cu mâinile legate, atunci ne este mare durerea și pumnului nostru zădărnice truda de a smulge dela coapsă o spadă răzbunătoare...

..Dar o lumină se aprinde tot mai mult în sufletele noastre... Pe brazda neagră, pe câmpiile înverzite, în fundul codrilor, mai sunt Români! Ei nu cunosc durerea noastră, ei nu știu frământ-

țările noastre, ei strigătul nostru disperat încă nu l-au auzit. Ei nu știu că dușmanii vor să ne omoare neamul, ei nu știu că străinii ne fură orașele... munții... aurul... codrii, ne otrăvesc frupul și sufletul, ne alungă din țara noastră în lumea largă! Ei nu știu că din școli noi dispărem mereu, în timp ce jidanii ne iau locul, ei nu știu că și noi studenții suntem ca ei, săraci lipiți pământului, ei nu știu că mâne vom trebul să pribegim prin lume, cerșind o bucășică de mălai pe la străini. Ei nu știu că în țara noastră noi drept să ne închinăm lui Dumnezeu nu mai avem, ei nu știu că bisericile noastre ni-au fost zăvorâte, și legate cu lanțuri porfile lor.

Dar într'o bună dimineață când vor ști acestea toate, când soarele va răsări de după deal, de după zeci de mii de dealuri vor apărea capetele lor... răzbunătoare! Să-și apere țara, să-și apere neamul!

Acest răsărit îl așteptăm noi. Până atunci însă avem datoria să-i strigăm mereu, să-i strigăm din toate puterile noastre, să-i strigăm până nu vom mai avea glas și până când nu vom mai avea suflet în noi.

Ei vor auzi, ei vor veni, ei vor birui! Căci „fetele de la Sibii“ ni-au prorocit aceasta...

S F Â R Ș I T

CUPRINSUL

	Pag.
Cuvânt înainte	5
I. Moldovenii	7
II. Unui copilăș din Vaslui	9
III. Elevilor clasei VII a liceului „Mihail Cogălniceanu“, Vaslui	10
IV. Pătrunde luna printre gratii	11
V. România visurilor noastre	12
VI. Domnișoarei Aurelia Dobrescu	14
VII. Către studenți	17
VIII. Acasă	20
IX. Latinitatea dela Dunăre este în pericol de moarte	22
X. Generația veche — generația nouă	25
XI. Românilor vasluieni	28
XII. Se stinge și boierimea noastră de pe vremuri	29
XIII. Arcașilor	32
XIV. „Fetele dela Sibli“	35
Cuprinsul	39

Prețul 10 Lei.

TIPOGRAFIA „LIBERTATEA”, ORĂȘTIE. — 1925.